

Hafnarfjörður
Grunnskólar Hafnarfjarðar
Skólanámskrá

5. bekkur

Skólanámskrá Skarðshlíðarskóla

Námssvið og námsgreinar

Skólaárið 2022- 2023

Skólanámskrá Skarðshlíðarskóla.

Útgefin 2022.

Starfsáætlun er útgefin á rafrænu formi (pdf), send foreldrum nemenda í tölvupósti og birt á heimasíðu skóla, bæði í heild sinni og ýmsir þættir sérstaklega eftir því sem við á.

Útgáfustaður: Hafnarfjörður.

Ábyrgð: Ingibjörg Magnúsdóttir skólastjóri Skarðshlíðarskóla.

Útgefandi: Skarðshlíðarskóli/Hafnarfjarðarkaupstaður.
Hádegisskarð I
221 Hafnarfjörður

netfang: skardshlidarskoli@skardshlidarskoli.is

veffang: <http://www.skardshlidarskoli.is>

HAFNARFJÖRÐUR

5. BEKKUR Bls. 2

Efnisyfirlit

Efnisyfirlit.....	3
1. Skólastarf 5. bekkjar	4
1.1 Samantekt kennslu í 5. bekk.....	5
1.2 Áherslur grunnþátta menntunar í 5. bekk.....	6
1.3 Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í 5. bekk.....	9
1.4 Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf	10
1.5 Námsmat og vitnisburðarkerfi.....	11
2. Námssvið og námsgreinar	12
2.1 Lykilhæfni	13
2.2 Íslenska	15
2.3 Íslenska sem annað tungumál	20
2.4 Erlend tungumál	23
2.5 List- og verkgreinar	25
2.6 Náttúrugreinar.....	34
2.7 Samfélagsgreinar	37
2.8 Skólaíþróttir	41
2.9 Stærðfræði.....	46
2.10 Upplýsinga- og tæknimennt	48

I. Skólastarf 5. bekkjar

Hlutverk þessa kafla er að kynna fyrir skólasamfélagini megináherslur í starfsemi bekkjar svo það sé upplýst um framkvæmd skólastarfs í bekknum/árganginum. Það er m.a. gert til að foreldrar geti verið virkir þátttakendur í námi barna sinna á grundvelli uppeldisréttar síns. Um leið kynna kennarar fagmennsku skólastarfsins til að sýna fram á faglegt inntak og samhengi milli bekkja/árganga um þau gæði sem stefnt er að í skólastarfinu.

Kaflanum er skipt í eftirfarandi hluta:

1. Samantekt kennslu árgangs
2. Áherslur grunnþátta menntunar
3. Kennsluaðstæður, kennsluáætlunar og kennslugögn í árganginum
4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf í árganginum
5. Námsmat og vitnisburðarkerfi árgangs

I.I Samantekt kennslu í 5. bekk

Kennslutímar á viku skiptast í eftirfarandi námsgreinar.

Námssvið	Námsgreinar	Tímafjöldi í skóla á viku
1. Íslenska	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf 1.2. Lestur og bókmenntir 1.3. Ritun 1.4. Málfræði	1,5 1,5 1 2
2. Erlend tungumál	2.1. Enska 2.2. Danska og önnur Norðurlandamál	3
3. List- og verkgreinar	3.1. Sviðslistir 3.2. Sjónlistir 3.3. Tónmennt 3.4. Heimilisfræði 3.5. Hönnun og smíði 3.6. Textílmennt	6
4. Náttúrugreinar	4.0. Náttúrufræði (eða) 4.1. Eðlis- og efnavísindi 4.2. Jarð- og störnufræði 4.3. Lífvísindi 4.4. Umhverfismennt	3
5. Skólaþróttir	5.1. Íþróttir 5.2. Sund	2 1
6. Samfélagsgreinar	6.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði 6.2. Jafnrétti og lífsleikni 6.3. Landafræði, saga, sam-/þjóðfélagsfræði	1,5 1,5 2
7. Stærðfræði	7.0. Stærðfræði (eða) 7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar 7.2. Tölur, reikningur og algebra 7.3. Rúmfraði, mælingar, tölfræði og líkindi	6
8. Upplýsinga- og tæknimennt	8.1. Miðlamennt og skolasafnsfræði 8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	0,5 0,5
9. Val	9.1 Mílan	1
Alls		35

I.2 Áherslur grunnþátta menntunar í 5. bekk

Í þessum árgangi eru áherslur sex grunnþátta menntunar eftirfarandi í samræmi við stefnu skólans og samhæfir áherslum skólans um forvarnir.

Áherslur grunnþátta menntunar í árgangi eru sett fram í markmiðum

Grunnþáttur menntunar	Áhersluatriði árgangs sett fram í markmiðum við einstaka grunnþætti
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<p>Það er unnið með <i>heilbrigði</i> og <i>velferð</i> í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> Stuðla að hollu mataræði með því að hvetja nemdur til að koma með hollt nesti að heiman og fá foreldra jafnframt til samstarfs við okkur í þeim tilgangi. Jafnframt bjóða upp á holla næringu í mötuneyti nemenda Hvetja til hollrar og fjölbreyttrar hreyfingar, úti og inni, bæði í íþróttum og öðrum námsgreinum, má þar m.a. nefna Míluna. Stuðla að góðum samskiptum við nemendur, foreldra, starfsfólk og aðra sem að skólastarfinu koma. Það gerum við með því að vera fyrirmyn dir og skapa skólabragr þar sem jákvæð og opin samskipti eru höfð að leiðarljósí Mikilvægt að nemendur fái nægjanlega hvíld og að jafnvægi sé á milli skóla og tómstunda Jákvæður skólabragur, SMT, bekkjarfundir, reglukennsla Unnið með einkunnarorð skólans samvinna, vinátta, þrautsegja Efla skilning á eigin tilfinningum og annarra og efla vitund um kynheilbrigði
JAFNRÉTTI:	<p>Það er unnið með <i>jafnrétti</i> í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> Koma til móðts við þarfir hvers og eins námslega, félagslega og andlega óháð kyni, fötlun, búsetu, stétt, kynhneigð, líitarhætti, lífsskoðunum, trúarbrögðum, tungumáli, ætterni og þjóðerni Fagna margbreytileikanum og líta á hann sem tækifæri fremur en hindrun Koma fram við alla innan skólans, jafnt nemendur sem starfsmenn, af virðingu Kenna nemendum að setja sig í spor annarra Standa vörð um gildin okkar, leitast við að skilja í stað þess dæma og hlusta og leiðbeina nemendum okkar með því að virkja þá og vekja til umhugsunar um hverja þá orðræðu sem upp kemur Vera meðvitaður um hvert við beinum athyglinni innan nemendahópsins og að allir séu virkjaðir Gæta þess að einstaklingum sé ekki mismunað eftir kynferði, kynþætti, fötlun, þjóðerni, aldri, né vegna trúar- eða stjórnmalaskoðana
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	<p>Það er unnið með <i>lýðræði</i> og <i>mannréttindi</i> í árganginum þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p>

- Gera nemendur ábyrga fyrir námi sínu og verkum
- Nemendur læri um rétt sinn og skyldur og að réttindum fylgir ábyrgð
- Nemendur verði meðvitaðir um mátt orðnotkunar í ræðu og riti
- Nemendur læri að bera virðingu fyrir margbreytileika mannlífsins og að virða hvern og einn eins og hann er. Nemendur geti unnið með ólíku fólk, virt skoðanir þess, tekist á við áskoranir og hugsað í lausnum
- Nemendum séu skapaðar aðstæður til umræðna þar sem rýnt er í efnið og þeir læri að ýmislegt getur legið að baki því sem virðist óskiljanlegt í fyrstu
- Nemendur læri að til þess að skapa samfélag þar sem öllum líður vel þurfum við að vera samábyrg, geta sýnt umhyggju fyrir öðrum og vera meðvitnud og virkir þáttakendur í skolasamféluginu
- Fræða um mannréttindi, stjórnsýslu, samfélagsmótun, borgaravitund og manngildi stuðla að hópavinnu
- Auka siðferðisvitund
- Efla ábyrgð, gagnrýna hugsun, samvinnu og samábyrgð
- Nemendur geti valið nám eftir áhugasviði

LÆSI: Það er unnið með læsi í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftifarandi markmið:

- Ýta undir víðtækan skilning á læsi s.s. umhverfislæsi, tölvulæsi, stafrænt læsi, tæknilæsi, fjölmíðalæsi og hvetja jafnframtil til bókalestrar og að nemendur geti lesið sér til gagns
- Allir kennrar skólans leggja sig fram við að búa nemendum þær aðstæður að þeir verði læsir á umhverfi sitt og geti lesið sér til gagns í víðtækum skilningi
- Læsi snýst um sköpun merkinga sem á sér stað í samskiptum nemenda við þá sem þeir umgangast og í því umhverfi sem þeir búa við. Skólinn þarf að byggja á þeim grunni og styrkja enn frekar bæði undirstöðurnar og það sem byggt er ofan á með því að virkja nemendur í lærðomsferlinu
- Vera læs á náttúru, umhverfi, menningu og aðstæður.
- Vera læs á mannleg samskipti/samfélagið og með því að vera læs á sjálfan sig þá læra nemendur smátt og smátt að þekkja muninn á eigin hugmyndum og annarra og virða þær
- Leggja áherslu á gott samstarf við heimilin í tengslum við læsi og auka skilning þeirra á mikilvægi að virkja nemendur í lærðomsferlinu. Nemendur lesi reglulega heima og skólinn fræði foreldra um læsi og merkingu þess
- Styðja við nemendur sem kljást við sértæka lesörðugleika
- Efla tölvu- og tæknilæsi
- Nemendur læri og geti yfirfært aðferðir við lestur, ritun og hlustun og beitt þeim á fjölbreyttan hátt
- Auka notkun á bókasafni og upplýsingamennt
- Kenna nemendum að vera læsir á umhverfið
- Efla vitund nemenda á bóklestri sér til gagns og ánægju

- Efla læsi nemenda svo þeir geti nýtt það á sem fjölbreyttastan hátt, til dæmis við lestur, ritun, lesskilning, hlustun, talnalæsi, upplýsingalæsi, menningarlæsi og fleira.

SJÁLFBÆRNI: Það er unnið með sjálfbærni í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:

- Skapa samábyrgt samfélag innan skólans þar sem allir eru virkjaðir og skoðað saman hvort allir hafi möguleika á þátttöku í því sem verið er að gera
- Gera nemendur meðvitaða um þeirra þátt í daglegri umgengni innan skólans; flokka rusl og stefna að því að hafa sem minnst af því, nota fjölnota umbúðir fyrir mat og drykki, hvetja til orkusparnaðar (slökkva ljós, fylgjast með hita á ofnum eftir veðurfari, notkun á vatni, sápu og pappír, skoða hvernig ferðast er til og frá skóla)
- Nemendur læri hvernig hlutir verða til, hvaðan þeir koma og hvert þeir fara
- Skapa samfélag þar sem skólinn, heimilin, mötuneytið, foreldrafélagið, félagsmiðstöðin og leikskólinn vinna saman og eru upplýstir um stefnu skólans
- Læra að flokka og endurnýta
- Stuðla að umhverfisvænni hugsun og venjum
- Efla meðvitund nemenda um áhrif sín á umhverfið

SKÖPUN: Það er unnið með sköpun í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:

- Leyfa öllum að njóta sín og leggja áherslu á það í vinnu með nemendum að ferlið skiptir jafn miklu máli og afraksturinn
- Fá tækifæri til að uppgötva og tengja við fyrri þekkingu ásamt því að átta sig á því að sköpun byggir líka á gagnrýnni hugsun sem opnar nýjar leiðir til að nálgast viðfangsefnið
- Fá tækifæri til að ígrunda skoðanir og öðlast eigin sýn á heiminn.
- Ýta undir skapandi hugsun í öllum námsgreinum og virkja hugann til að leita fjölbreyttra leiða til lausna
- Leitast við að vera opin fyrir hugmyndum nemenda svo þeir verði óhræddir við að segja frá, prófa sig áfram, vera forvitnir og ígrunda.
- Nálgast námsefnið í gegnum leik og tjáningu bæði leikræna, sjónræna og myndræna
- Örva ímyndunaraflið og vera tilbúin að nota bæði efnivið og umhverfi á sem fjölbreyttastan hátt til að ýta undir sköpunargleði nemenda.
- Bjóða upp á fjölbreytt og krefjandi verkefni sem miða við reynslu og þroska nemenda

I.3 Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í 5. bekk

i. Kennsluaðstæður

5. bekkur er einn hópur með two umsjónarkennara. Árgangurinn hefur tvær kennslustofur til umráða. Nemendum er skipt í ólíka hópa eftir því með hvað er verið að vinna. Nemendur fara í smiðjur í 6 kennslustundir á viku. Íþróttir eru kenndar íþróttahúsinu í skólanum. Sundkennsla fer fram í Ásvallalaug.

ii. Kennsluáætlanir

Kennsluáætlanir eru gerðar fyrir hverja námsgrein í upphafi skólaárs og aftur í janúar. Kennsluáætlanir eru aðgengilegar á heimasíðu skólans. Út frá kennsluáætlunum vinna kennrarar vikuáætlanir.

iii. Náms- og kennslugögn

Í öllum skólastofum eru skjávarpar og hljóðkerfi. Í öllum stofum er einnig lítil og stór tússstafla.

Námsbækur og almenn kennslugögn skóla:	<ul style="list-style-type: none"> Allar nauðsynlegar náms- og kennslubækur (sjá viðkomandi námsgreinar) Aðgangur að tölvum og hugbúnaði í skóla eftir þörfum Fjölbreytt kennslugögn
Ritföng nemenda og persónuleg hjálþar-gögn sem nemendur þurfa að hafaleiga á hverjum tíma:	<ul style="list-style-type: none"> Öll námsgögn s.s. skrifffæri, stílabækur og möppur fá nemendur í skólanum sér að kostnaðarlausu. Nemendur þurfa að koma með íþrótta-og sundföt

I.4 Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf

Gott samstarf heimilis og skóla er lykillinn að farsælu námi og velferð barnanna í skólanum og er sú samvinna mikilvægur hluti af starfi kennara.

Tvisvar á ári boða umsjónarkennarar foreldra í einstaklingsviðtöl með börnum þeirra þar sem farið er yfir námsframgöngu, líðan og samskipti. Á þessum dögum eru faggreinakennarar jafnframt til viðtals.

Líðanfundir eru einn liður í eineltisáætlun skólans. Foreldrar/forráðamenn sitja fundina ásamt fulltrúa úr eineltisráði sem stýrir fundinum og umsjónarkennunum. Fundirnir eru haldnir í upphafi hvorar annar, í september og janúar/febrúar ár hvert. Fundirnir eru ýmist haldnir með foreldrum hvers hóps fyrir sig, bara foreldrum drengja /stulkna eða foreldrum árgangs fer eftir stærð og samsetningu hópa.

Mikilvægt er í þessari samvinnu að skólinn veiti upplýsingar um gengi og líðan nemenda en jafnframt að foreldrar geri slíkt hið sama. Kennarar hafa ekki sérstakan viðtalstíma en hægt er að ná sambandi við kennara með tölvupósti eða í gegnum Mentor, jafnframt geta foreldrar skilið eftir skilaboð hjá ritara.

Bekkjartenglar eru fyrir hvern bekk og sjá þeir um aðrar uppákomur bekkjarins.

Kennarar senda vikulega pósta um það sem verið er að gera í skólanum. Jafnframt eru upplýsingar settar inn á heimsíðuna um skólastarfið.

Í sumum tilvikum eru teymi um ákveðna nemendur til að styðja enn frekar við þá. Innan skólans starfar skólaráð undir stjórn skólastjóra sem og foreldrafélag. Hlutverk þess er að styðja við skólastarfið, efla tengsl heimila og skóla og stuðla þannig enn frekar að velferð nemenda.

I.5 Námsmat og vitnisburðarkerfi

Námsmat í árgangnum greinist í þrennt, leiðsagnarmat, stöðumat og lokamat (út frá hæfniviðmiðum). Framkvæmdin í árgangnum er með þessum hætti:

a. Leiðsagnarmat.

Leiðbeinandi námsmat, leiðsagnarmat, fer fram reglulega yfir allt skólaárið í öllum námsgreinum. Leiðsagnarmat miðar að því að meta framfarir nemenda í þeim tilgangi að nota niðurstöðurnar til að gera nauðsynlegar breytingar á námi og kennslu. Í leiðsagnarmati er fylgst með nemendum á námstímanum og þeim leiðbeint. Lögð er áhersla á fjölbreyttar matsaðferðir, s.s. kannanir, frammistöðumat, sjálfsmat, samræður o.fl., til að safna upplýsingum um stöðu nemenda, hvað þeir vita og geta og hvers þeir þarfust til að ná betri árangri. Haldið er utan um leiðsagnarmatið í hæfnikortum námsgreina á Mentor.is. Foreldrar eru hvattir til að fylgjast reglulega með hæfnikorti nemandans.

b. Stöðumat.

Stöðumat fer fram tvívar sinnum á skólaárinu með viðtali nemenda og foreldra með umsjónarkennara. Tilgangur stöðumatsins er að veita mat á stöðu nemenda til þeirra sjálfrfa og aðstandenda þeirra, til að hjálpa þeim til að ná frekari árangri í náminu.

b. Lokamat:

Lokamat fer fram í lok skólaárs þar sem nemandi fær mat á náminu sínu yfir skólaárið. Meginmarkmið þess er að veita nemanda yfirsýn yfir stöðu sína eftir nám vetrarins og gefa honum einkunn og umsagnir fyrir frammistöðu sína.

2. Námssvið og námsgreinar

Í þessum hluta námskrárinnar er kynnt áætlun um það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram á skólaárinu í bekknum/árganginum. Aðalnámskrá grunnskóla skiptir viðfangsefnum skólastarfsins í átta skilgreind námssvið og eitt opið (val) en undir hverju námssviði heyra mismargar námsgreinar. Fyrir hvert námssvið eru gefin út hæfniviðmið, námshæfni, fyrir 4., 7. og 10. í aðalnámskrá en skólar útfæra fyrir aðra árganga. Sömuleiðis er lýst áherslum í hverri námsgrein árgangs og flokkað eins og tilheyrir hverju námssviði. Megintilgangur þess er að skýra þær væntingar og áherslur sem eru í náminu svo stefnt sé að sameiginlegu markmiði í skólastarfinu sem öllum sé ljós.

Í einhverjum tilvikum fá sumir nemendur sérstakt námsefni sem hæfa þeim betur en námsefni bekkjar og fá því sína eigin námskrá (að hluta a.m.k.) sem er nefnd einstaklingsnámskrá. Hún er utan þessa plaggs og unnin í hverju tilviki í samráði við aðstandendur viðkomandi nemenda eftir því sem við á.

2.1 Lykilhæfni

Lykilhæfni er annar hluti þeirrar hæfni sem skólastarf stefnir að samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011/2013). Lykilhæfni er almenn hæfni nemenda og er óháð einstökum námssviðum eða námsgreinum. Hún felur í sér atriði eins og virkni nemenda til að tjá sig, færni í að vinna með öðrum og taka almennt ábyrgð á eigin námi. Viðmið um lykilhæfni gefa til kynna áherslur um hæfni sem nemendur eiga að geta tileinkað sér yfir skólaárið. Lykilhæfni skiptist í fimm undirþætti og eru þeir nefndir lykilþættirnir fimm og skal gefið mat, einkunn, fyrir hvern lykilþátt fyrir sig. Fyrir hvern lykilþátt eru skilgreind nokkur viðmið sem lýsa getu sem nemendur eiga að vera búin að tileinka sér í lok skólaárs. Það er ákvörðun skóla hvort lykilhæfni sé gefin fyrir árganginn í heild sinni (Ix), hvert námssvið (8x) eða hverja námsgrein (um 20x) en alltaf eru sömu viðmiðin notuð.

a. Hæfniviðmið og matskvarðalýsingar út frá A-D matskvörðum

Fyrir árganginn gilda eftirfarandi hæfniviðmið um lykilhæfni sem eru sameiginleg fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar auk matskvarða fyrir hvern lykilþátt og eiga við öll námssvið bekkjarnámskrárinnar:

Lykilþættirnir fimm	Efnispættir með viðmiði fyrir hvern lykilþátt:	A	B	C
TJÁNING OG MIÐLUN	<p>Við lok skólaárs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tjáð sig fyrir framan bekkjarfélaga. • Endursagt sögur og sagt frá eigin reynslu. • Tileinkað sér nokkrar framsagnarreglur. s.s. að standa í báðar fætur, horfa beint fram og talað hátt og skýrt. • Hlustað á sögur og tileinkað sér nokkrar reglur fyrir áheyrendur s.s. gefa gott hljóð, horfa á þann sem talar, taka þátt þegar við á. • Farið eftir munnlegum fyrirmælum/leiðbeiningum. 	<p>Tjáð sig á öruggan hátt fyrir framan hóp um viðfangsefni sem eru í umræðunni og hlustað á aðra. Sagt frá hugsunum sínum og skoðunum af öryggi.</p>	<p>Tjáð sig vel fyrir framan hóp um viðfangsefni sem eru í umræðunni og hlustað á aðra. Sagt frá hugsunum sínum og skoðunum af öryggi.</p>	<p>Tjáð sig nokkuð vel fyrir framan aðra um viðfangsefni sem eru í umræðunni og hlustað stundum á aðra. Sagt að einhverju marki frá hugsunum sínum og skoðunum og hlustað á aðra.</p>
SKAPANDI OG GAGNRÝNIN HUGSUN	<p>Við lok skólaárs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unnið verkefni eftir munnlegum fyrirmælum. • Metið eigin verk út frá fyrirfram gefnum þáttum. • Gert sér grein fyrir að oft er til fleiri en ein rétt lausn á verkefnum og í lagi að gera mistök. • Gert sér grein fyrir hvað eru staðreyndir. • Skoðað viðfangsefni út frá ólíkum hliðum. 	<p>Unnið mjög vel eftir munnlegum fyrirmælum og metið af öryggi eigin verk út frá ákveðnum þáttum. Gert sér mjög vel grein fyrir að til eru fleiri en ein lausn á verkefnum og verið óhræddur við að gera mistök. Gert sér mjög vel grein fyrir hvað eru staðreyndir og skoðað viðfangsefni út frá ólíkum hliðum.</p>	<p>Unnið vel eftir munnlegum fyrirmælum og metið eigin verk út frá ákveðnum þáttum. Gert sér vel grein fyrir því að til eru fleiri en ein lausn á verkefnum og verið óhrædd við að gera mistök. Gert sér vel grein fyrir hvað eru staðreyndir og skoðað viðfangsefni út frá ólíkum hliðum.</p>	<p>Unnið nokkuð vel eftir munnlegum fyrirmælum og metið eigin verk út frá ákveðnum þáttum. Áttað sig stundum á að til eru fleiri en ein lausn á verkefnum. Gert sér að einhverju leyti grein fyrir hvað eru staðreyndir og stundum skoðað viðfangsefni út frá ólíkum hliðum.</p>

Lykilþættirnir fimm, frh.	Efnisþættir með viðmiði fyrir hvern lykilþátt:	A	B	C
SJÁLFSTÆÐI OG SAMVINNA	<p>Við lok skólaárs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Unnið eftir einföldum fyrirmælum í máli og myndum. Gert sér grein fyrir hvað hugtakið styrkleiki merkir. Unnið með öðrum í litlum hópum. Tekið að sér ákveðið hlutverk með leiðsögn kennara. Hlustað á leiðsögn kennara. 	Unnið mjög vel eftir fyrirmælum í máli og myndum. Gert sér mjög vel grein fyrir hvað hugtakið styrkleiki merkir, unnið vel með öðrum í litlum hópum og hlustað mjög vel á leiðsögn kennara.	Unnið vel eftir fyrirmælum í máli og myndum. Gert sér mjög vel grein fyrir hvað hugtakið styrkleiki merkir, unnið með öðrum í litlum hópum og hlustað vel á leiðsögn kennara.	Unnið stundum vel eftir fyrirmælum í máli og myndum. Gert sér grein fyrir hvað hugtakið styrkleiki merkir að einhverju marki, stundum unnið með öðrum og hlustað nokkuð vel á leiðsögn kennara.
NÝTING MIÐLA OG UPPLÝSINGA	<p>Við lok skólaárs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Leitað sér upplýsinga munnlega í sínu nánasta umhverfi. Gert sér grein fyrir ólíkum miðlum til upplýsingaöflunar. Þekkt nokkrar einfaldar reglur um netnotkun. 	Leitað sér upplýsinga af öryggi í nánasta umhverfi. Nýtt mjög vel mismunandi upplýsingamiðla og þekkt vel nokkrar einfaldar reglur um netnotkun.	Leitað sér upplýsinga í nánasta umhverfi. Nýtt vel mismunandi upplýsingamiðla og þekkt vel nokkrar einfaldar reglur um netnotkun.	Leitað sér stundum upplýsinga í nánasta umhverfi. Nýtt mismunandi upplýsingamiðla og þekkt að einhverju marki nokkrar einfaldar reglur um netnotkun.
ÁBYRGÐ OG MAT Á EIGIN NÁMI	<p>Við lok skólaárs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Skilið hvað felst í að meta eigin frammistöðu. Skilið hvað námsmarkmið eru. Stuðst við einfaldar aðferðir til að skipuleggja eigið nám. 	Tekið mikla ábyrgð á að meta eigin frammistöðu og skilið mjög vel námsmarkmið sín. Notað einfaldar aðferðir til að skipuleggja vel eigið nám.	Tekið ábyrgð á að meta eigin frammistöðu og skilið vel námsmarkmið sín. Notað einfaldar aðferðir til að skipuleggja eigið nám.	Tekið nokkra ábyrgð á að meta eigin frammistöðu og skilið námsmarkmið sín að einhverju leyti. Notað stundum einfaldar aðferðir til að skipuleggja eigið nám.

2.2 Íslenska

Viðmið um hæfni í íslensku

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs:

Námsþáttur	5. bekkur
Talað mál, hlustun og áhorf	<ul style="list-style-type: none"> Tjáð sig skýrt og áheyrliga og gert sér grein fyrir gildi góðrar framsagnar, Tjáð eigin skoðanir og tilfinningar og haldið athygli áheyrenda, m.a. með aðstoð leikrænnar tjáningar Tekið þátt í samræðum og rökræðum samkvæmt reglum Hlustað af athygli og beitt þekkingu sinni og reynslu til að skilja það sem sagt er og greint frá aðalatriðum Nýtt sér myndefni og rafrænt efni á gagnrýnnin hátt Átt góð samskipti, hlustað, gætt tungu sinnar og sýnt viðeigandi kurteisi.
Lestur og bókmenntir	<ul style="list-style-type: none"> greint og fjallað um aðalatriði í texta og helstu efnisorð og notað mismunandi aðferðir við lestur og skilning á texta lesið sér til ánægju og fróðleiks og gert öðrum grein fyrir þeim áhrifum sem texti hefur á hann lesið gamlar og nýjar bókmenntir, þar á meðal þjóðsögur, ljóð, og bókmenntir ætlaðar börnum og unglungum greint nokkur frásagnarform bókmennta og beitt fáeinum bókmenntafræðilegum hugtökum til að efla skilning, svo sem tíma, sjónarhorni, sögusviði og boðskap beitt nokkrum hugtökum til að fjalla um form og innihald ljóða, svo sem rím, ljóðstafi, hrynjandi, líkingar og boðskap aflað upplýsinga úr bókum og fjölbreyttu rafrænu efni, unnið úr þeim og nýtt við lausn verkefna, lagt nokkurt mat á gildi og trúverðugleika upplýsinga lesið úr einföldum tölulegum og myndrænum upplýsingum og túlkað þær valið sér fjölbreytt lesefni við hæfi til gagns og ánægju
Ritun	<ul style="list-style-type: none"> skrifað læsilega og af öryggi með persónulegri rithönd, beitt algengum aðgerðum í ritvinnslu, gengið frá texta og notað orðabækur samið texta þar sem beitt er eigin sköpun, notið þess að tjá hugmyndir sínar og reynslu og veitt öðrum hlutdeild með því að kynna ritunina eða leyfa öðrum að lesa beitt helstu atriðum stafsetningar og greinamerkjasetningar og hefur náð valdi á þeim lesið texta og skoðað hann með það í huga að kanna hvernig höfundur skrifar og nýtt það við eigin ritun skrifað texta með ákveðinn lesanda í huga, á blað eða tölvu
Málfræði	<ul style="list-style-type: none"> nýtt sér kunnáttu og færni til að fletta upp orðum í orðabókum og öðrum gagnabrunnum um mál áttað sig á hvernig orðaforðinn skiptist í sagnorð, fallorð og óbeygjanleg orð og greint hlutverk og helstu einkenni þeirra notað orðtök og málshætti í töluðu málí og rituðu og greint notagildi þeirra í texta beitt þekkingu sinni á málfræði við að búa til setningar, málsgreinar og efnisgreinar og gert sér grein fyrir fjölbreytileika málsins beitt þekkingu sinni á málfræðilegum hugtökum í umræðu um mál, ekki síst eigið mál, talað ogritað nýtt orðaforða sinn til að skapa ný orð og orðasambönd og notað þau texta

2.2.1 Talað mál, hlustun og áhorf

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Talað mál og hlustun*
- *Tjáning*
- *Upplestur*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Orðspor I: grunn- og æfingabók*
- *Trunt, trunt og tröllin*
- *Lestrarbækur*
- *Sögurammar*
- *Vefir*
- *myndefni*
- *Snjalltæki*
- *Málrækt I*
- *Vanda málið – þetta er málið*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Fyrirlestrar*
- *Einstaklingsvinna/hóþvinna/stöðvavinna*
- *bemavinna/sögurammar*
- *Öflun heimilda*
- *Lestur*
- *Hlustun og upplestur í litlum eða stærri hóþum*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Námsefni valið eftir getu og oft áhuga hvers og eins. Nemendur vinna á þeim stöðvum þar sem þörf er á þjálfun.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- *leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn*
- *notast er við fimm tákni við mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori*
- *skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum*

2.2.2 Lestur og bókmenntir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Kynnist mismunandi bókmenntatextum*
- *þekki hugtökin persóna, söguhetja, söguþráður og sögulok*
- *Læri að greina aðalatriði frá aukaatriðum*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Trunt, trunt og tröllin í fjöllunum*
- *Orðspor I; grunn- og æfingabók*
- *Fjörlitað efni*
- *þemavinnna/sögurammar*
- *Vefir*
- *Lestrarbækur*
- *Snjalltæki*
- *Fyrsti smellur*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Fyrllestrar*
- *Sjálfstæður lestur*
- *Umræður*
- *Gagnvirkur lestur*
- *þemavinnna/sögurammar*
- *Hópastarf*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Námsefni valið eftir getu og oft áhuga hvers og eins. Nemendur vinna á þeim stöðvum þar sem þörf er á þjálfun.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- *leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn*
- *notast er við fimm táknið mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori*
- *skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum*

2.2.3 Ritun

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *þjálfun tengiskriftar*
- *þjálfun pennaskriftar*
- *Semja texta þar sem beitt er eigin sköpun, tjá tilfinningar sínar, hugmyndir og reynslu.*
- *Veita öðrum hlutdeild með því að kynna eigin ritun og leyfa öðrum að lesa hana*
- *Skrá texta í tölvu og beita nokkrum aðgerðum í ritvinnslu*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Stafsetning, ritreglur og æfingar*
- *Fjörlitaðar æfingar*
- *Snjalltæki*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Skriftaræfingar*
- *Ritun eftir fyrirmælum og eftir eigin brjósti*
- *Regnbogaritun og aðrar fjölbreyttar ritunarleiðir*
- *þemavinna/sögurammar*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Val um fjölbreytt ritunarefni sem höfðar til nemenda. Nemendur vinna á þeim stöðvum þar sem þörf er á þjálfun.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- *leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturninn*
- *notast er við fimm tákna við mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori*
- *skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum*

2.2.4 Málfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *þjálfist í orðflokkagreiningu*
- *þjálfist í greiningu á kyni, tölu, falli, tíð og stigbreytingu*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Málrækt I*
- *Orðspor I; grunn- og æfingabók*
- *Vanda málid – þetta er málid*
- *þemavinna/sögurammar*
- *Fjörlitað efni*
- *Vefir*
- *Snjalltæki*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Innlögn*
- *Ýmsar æfingar*
- *Einstaklingsvinna/hópavinna*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Lausnaleit*
- *Einstaklingsmiðað nám*
- *Sjálfstæð vinnubrögð*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- *leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn*
- *notast er við fimm tákna við mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfnaðar þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori*
- *skriflegar umsagnir fylgja með fórum eftir þörfum*

2.3 Íslenska sem annað tungumál

Skipulag íslensku sem annars tungumáls á einstökum stigum grunnskóla tekur mið af aldri, þroska og þörfum nemenda. Einnig þarf að hafa í huga reynslu nemenda, menningarlegan bakgrunn og stöðu í námi. Áföngunum er hér skipt niður í stig sem miðast við hæfni í íslensku við lok hvers stigs. Í fyrsta lagi er miðað við byrjendur, svo lengra komna og síðan lengst komna. Nemendur geta verið staddir á ýmsum stigum óháð aldri“ (Aðalnámskrá grunnskóla, 2016:107).

Kennsla grunnorðaforða nýkominna nemenda felur í sér að nemandi geti:

- Kynnt sig, sagt til nafns, aldurs, heimilis og afmælisdags
- Heilsað og kvatt.
- Þekkt litina
- Þekkt vikudagana
- Notað orð yfir fatnað og fylgihluti
- Talið upp í hundrað
- Notað a.m.k. sagnorð yfir það sem er gert í skólanum
- Sagt hvað hlutirnir í skólastofunni heita
- Sagt heiti fjölskyldumeðlima
- Nefnt helstu húsdýr, gæludýr og villt dýr
- Lýst manneskjum
- Þekkt orð yfir helstu andlits- og líkamshluta
- Notað helstu veðurhugtök til að lýsa veðri
- Sagt hvaða árstíð er og þekkt mánaðarheitin.
- Notað tímahugtök eins og, í dag, á morgun, í gær, í fyrradag, áðan, á eftir, núna
- Notað hugtök tengd íþróttum og íþróttæfingum
- Notað helstu hugtök tengd mat og matarvenjum
- Notað einföld hugtök sem tengjast náttúrunni og umhverfinu
- Notað einföld hugtök sem tengjast heimilinu
- Notað hugtök sem tengjast heimabænum
- Notað hugtök tengd ævintýrum
- Þekkt nokkur algeng starfsheiti
- Þekkt algeng farartæki
- Notað staðarforsetningar s.s. undir, yfir, fyrir ofan, fyrir neðan, fyrir framan, fyrir aftan
- Þekkt og notað persónufornöfnin
- Notað helstu hugtök yfir form og mynstur

Samhliða uppyggingu orðaforða fer fram þjálfun á málþáttum: Hlustun, málskilningi, málfræði, setningauppyggning, frásögn og framburði.

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda:

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í íslensku sem annað tungumál
Lestur, bókmenntir og ritun	<p>Við lok stigs fyrir <u>byrjendur</u> geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lesið og skilið texta við hafi og leitað eftir aðstoð þar sem skilning þrýtur. • Lesið og miðlað bókmenntum á móðurmáli sínu og nýtt þá reynslu við lestur á íslenskum barnabókum. • Notað íslenskt stafróf og tengt saman staf og hljóð. • Beitt einföldum reglum um stafsetningu. • Skrifað stutta, einfalda frásögn, lýsingu eða skilaboð. • Skráð athugasemdir og niðurstöður, t.d. í samstarfshópi.
Lestur, bókmenntir og ritun:	<p>Við lok stigs fyrir <u>lengra komna</u> geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lesið einfalda texta reiprennandi sér til gagns og ánægju og tjáð sig um efni þeirra. • Lesið auðlesnar íslenskar barnabókmenntir og bókmenntir á móðurmáli sínu, túlkað þær og tjáð sig um þær. • Stafsett nokkuð rétt léttan texta og nýtt sér nokkrar meginreglur stafsetningar. • Skrifað sögu eða greinargerð á skiljanlegu máli. Tjáð hugsanir sínar og reynslu í rituðu máli og miðlað til skólafélagi. • Tekið virkan þátt í samvinnu með skólafélegum og lagt sitt lóð á vogarskálar við lausn verkefna sem krefjast umræðu, lestrar og ritunar. • Notað aðgengileg gögn sér til aðstoðar við lestur og ritun, svo sem orðabækur og rafræn hjálpargögn.
Lestur, bókmenntir og ritun	<p>Við lok stigs fyrir <u>lengst komna</u> geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valið og lesið sér til ánægju og fróðleiks margvislegt efni á íslensku og nýtt fjölbreytt hjálpargögn sem skýra orð og orðasambönd. • Valið sér bókmenntir, á íslensku og á móðurmáli sínu sem hæfa aldri og áhuga, skilið þær, túlkað og notið. • Stafsett og gengið frá texta í samræmi við íslenskar reglur og notað orðabækur og vefefni sér til stuðnings. • Dregið saman aðalatriði eða viðeigandi upplýsingar úr texta. • Skrifað ritgerðir, skýrslur og frásagnir og átt samskipti með tölvu og valið stíl og málsnið eftir lesanda, efni og tilefni. • Nýtt sér íslenskar vefsíður til fróðleiks og ánægju.
Málfræði (Á við um öll stigin)	„Hvað málfræði áhrærir má velja viðmið úr hæfniviðmiðum um málfræði þeirra sem hafa íslensku að móðurmáli“ (Aðalnámskrá grunnskóla, 2016:107).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Orðaforði
- Hlustun
- Lestur og lesskilningur
- Ritun
- Málfræði og setningauppbrygging
- Hlustun
- Frásögn og framburður

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

Orðasjóður, Kpals, Lubbi finnur málbein, Orðagull, Töldum saman, Dagbókin míni 1, 2 og 3, Ritrún 1, 2 og 3, Hitt og þetta, Málrækt 1, Super duper, Markviss málörvun, Íslenska á allra vörum 1 og 2, Sagnorðaspil, Fallorðaspil, Listin að lesa og skrifa – Lestrarspil, Íslenski málhljóðakasinn, Orðaforðalisti MMS, Vefir MMS, smáforrit af App Store og verkefni frá kennara.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- einstaklingskennsla
- kennsla í litlum hópum
- í kennslustofu bekkjar

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- námsefni við hæfi
- spil og leikir
- gagnasöfn s.s. Beyingarlýsing íslensks nútímmamáls (<http://bin.arnastofnun.is/forsida/>), Rímorðabók (<http://islenska.org/rima/>), Skrambi <http://skrambi.arnastofnun.is/> sem er leitar að villum í texta og <https://malid.is/> sem er safn nokkurra vefja þ.á.m. orðabóka.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn
- Notast er við fimm táknað mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori
- Skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum

2.4 Erlend tungumál

Viðmið um námshæfni í erlendum tungumálum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs:

Námsþáttur	Við lok I. Stigs
Hlustun	<ul style="list-style-type: none"> skilið það mál sem notað er í kennslustofunni og brugðist við með orðum eða athöfnum fylgt meginþræði í einföldum frásögnum um kunnuglegt efni með stuðningi, t.d. af myndum, hlutum eða líkamsmáli og notað sér upplýsingarnar í eigin verkefni fylgst með einföldu efni í myndmiðlum og úr heimi dægurmenningar sem er kunnuglegt úr heimi barna og unglings og greint frá því helsta
Lesskilningur	<ul style="list-style-type: none"> skilið megininntak í stuttum einföldum frásögnum dagblaða, tímarita og netmiðla með stuðningi, t.d. af myndum fundíð afmarkaðar upplýsingar í einföldum texta og nýtt sér í verkefnavinnu lesið sér til gagns og gamans stuttar, einfaldar bækur og fræðsluefni fyrir börn og unglings og rætt efni þeirra með stuðningi kennara eða skólasystkina
Samskipti	<ul style="list-style-type: none"> spurt og svarað á einfaldan hátt um það sem stendur honum næst skipst á upplýsingum og skoðunum við skólasystkini og kennara um efni tengt náminu tekið þátt í samskiptaleikjum og unnið samtalsæfingar
Frásögn	<ul style="list-style-type: none"> sagt frá eða lýst sjálfum sér, vinum, fjölskyldu, áhugamálum og nánasta umhverfi á einfaldan hátt endursagt og lýst atburðum eða reynslu á einfaldan hátt með stuðningi hluta, mynda, tónlistar o.s.frv. flutt atriði, sagt stutta sögu eða lesið upp eigin texta sem hann hefur haft tækifæri til að æfa
Ritun	<ul style="list-style-type: none"> skrifað texta með orðaforða úr efnisflokkum sem fengist er við með stuðningi frá mynd, hlut eða gátlista lýst í einföldu máli því sem næst honum er, fjölskyldu, áhugamálum, vinum og umhverfi skrifað einföld skilaboð, smáskilaboð og tölvupóst samið stuttan texta frá eigin brjósti með stuðningi mynda, hluta, tónlistar o.s.frv
Menningarlæsi	<ul style="list-style-type: none"> sýnt fram á að hann þekkir nokkuð til ytri umgjarðar menningarsvæðisins, s.s. landfræðilegrar legu, staðhátta og þekktra staða sýnt fram á að hann þekkir til þáttta sem einkenna barna- og ungingamenningu viðkomandi málsvæðis, s.s. söguhetja barnabóka, leikja, söngva og ævintýra sýnt fram á að hann áttar sig á að mörg algeng orð í erlenda tungumálinu eru lík og skyld öðrum sem hann þekkir
Námshæfni	<ul style="list-style-type: none"> beitt einföldum námsaðferðum til að auðvelda námið, t.d. nýtt sér titil á texta eða myndir sem fylgja til að auðvelda skilning á inntaki beitt sjálfsmati sem tengist viðfangsefnum námsins með stuðningi kennara eftir því sem þörf krefur tengt ný viðfangsefni eigin reynslu og þekkingu tekið þátt í hóp- og tvenndarvinnu, hlustað á og tekið tillit til þess sem aðrir hafa að segja nýtt sér hjálpartæki, s.s. einfaldar orðabækur, veforðasöfn, leiðréttigarforrit og leitarvélar

2.4.1 Enská

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Lestur
- Ritun
- Málnotkun
- Hlustun
- Talmál

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Build Up
- Ljósrit frá kennara
- Enskar málfræðiæfingar A
- Smáforrit í Ipad
- Hickory

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Fyrirlestrar
- Innlögn
- Umræður
- Hópavinna
- Vinnubókavinna

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Auka ítarefni fyrir geturumeiri nemendur
- Gagnvirkt verkefni

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn
- notast er við fimm táknið mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori
- skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum

2.5 List- og verkgreinar

Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs:

Námsþáttur	5. bekkur
Sviðlistir	
Sjónlistir	<ul style="list-style-type: none"> greint og fjallað um áhrif myndmáls í umhverfinu og samfélaginu notað mismunandi efni, verkfæri og miðla á skipulagðan hátt í eigin sköpun beitt hugtökum og heitum sem tengjast aðferðum verkefna hverju sinni greint, borið saman og metið aðferðir við gerð margskonar listaverka nýtt sér grunnþætti myndlistar í eigin sköpun
Tónmennt	<ul style="list-style-type: none">
Textílmennt	<ul style="list-style-type: none"> sýnt ábyrga og örugga umgengni við vinnu og frágang á vinnusvæði lagt mat á eigin verk og sýnt skilning á vönduðum vinnubrögðum beitt grunnaðferðum og áhöldum greinarinnar unnið með einföld snið og uppskriftir þróað eigin hugmyndir í textílverk og unnið eftir ferli notað fjölbreyttar aðferðir við skreytingar textíla nýtt helstu miðla til að afla upplýsinga um textíla og textílvinnu
Heimilsfræði	<p>Nemandi geti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tjáð sig um heilbrigða lífshætti og tengsl þeirra við heilsufar. Farið eftir leiðbeiningum um hreinlæti og þrif tengdu heimilishaldi Matreitt einfaldar og hollar máltíðir og nýtt hráefnið sem best. Geint frá helstu orsökum slysa á heimilum og hvernig má koma í veg fyrir þau. Tengt viðfangsefni heimilisfræðinnar við jafnrétti og sjálfbærni og áttað sig á uppruna helstu matvæla.
Hönnun og smíði	<ul style="list-style-type: none"> Útskýrt og sýnt vinnuferli sem felur í sér þróun frá hugmynd til afurðar Hagnýtt leikni og þekkingu sem hann hefur öðlast til að takast á við fjölbreytt námsefni Tekið tillit til annarra í hópavinnu og sýnt frumkvæði Haft sjálfbærni að leiðarljósi í vinnu sinni Beitt helstu tækni sem námsgreinin býr yfir Gert grein fyrir menningarlegur hlutverki list- og verkgreina Gert grein fyrir helstu hugtökum sem tengjast viðfangsefni hans Sýnt ábyrga og örugga umgengi við vinnu og frágang á vinnusvæði Lagt mat á eigin verk og sýnt skilning á vönduðum vinnubrögðum útskýrt réttar vinnustellingar og valið viðeigandi verkefni gert grein fyrir hvort efni séu hættuleg og hvernig hægt er að endurnýta og

	<p>flokka efni sem fellur til í smíðastofunni,</p> <ul style="list-style-type: none">• gert við og endurnýjað eldri hluti og lengt þannig líftíma þeirra• valið og notað á réttan hátt helstu verkfæri og mælitæki• gert grein fyrir uppruna og notagildi þess efniviðar sem notaður er í smíðastofunni.• útskýrt hugmyndir sínar með því að rissa upp málsetta vinnuteikningu• lesið einfalda teikningu, smíðað eftir henni og unnið eftir hönnunarferli frá hugmynd að lokaafurð• valið samsetningar og yfirborðsmeðferð sem hæfa verkefnum• hannað og smíðað verkefni sem nýtir orkugjafa og lýst því hvaða virknibættir eru að verki í ýmsum hlutum• lýst hvernig tæknin birtist í nánasta umhverfi hans og almennt í samfélagini• greint þarfir í umhverfi sínu og rætt mögulegar lausnir
--	--

2.5.1 Sviðslistir – dans og leiklist

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Sviðsframkoma
- Tjáning
- Fá tækifæri til að sýna sköpunarhæfileika sína t.d. í formi spuna.
- Fá tækifæri til að vinna í hóp

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Íslensk leikrit
- myndefni
- Búningar
- Ýmsir sviðsmunir

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið fram á eftirfarandi hátt:

- Einstaklingskynning og hópefli
- Umræður
- Hópavinna
- Leikir
- Spuni

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn
- notast er við fimm táknið mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori
- skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum

2.5.2 Sjónlistir - myndmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Hugmyndavinna*
- *Litafræði*
- *Formfræði*
- *Mótun*
- *Endurvinnsla*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Endurnýtanlegur efniviður*
- *Mismunandi tegundir lita*
- *Mismunandi tegundir af málningu*
- *Mismunandi tegundir af þappír, þappa o.m.fl.*
- *Ýmiskonar áhöld*
- *Snjalltæki*
- *Efni af veraldarvefnum*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Innlögn og kynning*
- *Sýnikennsla*
- *Jafningjafræðsla*
- *Myndbond*
- *Umræður*
- *Uppgötvunarnám*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Sýnikennsla*
- *Jafningjafræðsla*
- *Samvinna*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- *leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn*
- *notast er við fimm táknið mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori*
- *skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum*

2.5.3 Tónmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Syngja hreint með skýrum framburði texta*
- *Læra ákveðna texta utanbókar*
- *Hreyfing í takt við tónlist, dansað við tónlist ii*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sönghefti I.bekks*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Hópkennsla: söngur, hreyfing í takt við tónlist, leikir og dansað eftir tónlist*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Hreyfingar í takt við tónlist*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- *leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn*
- *notast er við fimm tákn við mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori*
- *skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum*

2.5.4 Textílmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

Að nemendur:

- læri góða umgengni og frágang í textílstofunni
- þjálfist í finhreyfingum og samhæfingu huga og handa
- þjálfi vinnuferilinn frá hugmynd til afurðar
- vinna með snið og útfærslu verkefna
- þjálfist í notkun saumavéla
- vinna eftir einföldum leiðbeiningum
- kynnist þróuni og þróuni einfalt stykki
- þjálfist í að leggja mat á vinnu sína og vönduð vinnubrögð

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Sýnishorn af verkefnum
- Kennsluleiðbeiningar frá kennara
- Veraldarvefurinn
- Myndir og bækur fyrir hugmyndavinnu
- Helstu efni og verkfæri í textílstofu
- Kennslubók Á þróunum
- Hannyrðabækur og blöð

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn og kynning
- Sýnikennsla
- Fyrirlestur
- Umræður

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Nemendur fá skýrari fyrirmæli og léttari verkefni.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturninn
- notast er við fimm tákna við mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori
- skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum

2.5.5 Heimilisfræði

Tímafjöldi: 6 kennslustundir á viku í 4-5 vikur

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Verkleg kennsla í heimilisfræði
- Kennsla á nauðsyn hreinlætis við matargerð og umgengni matvæla
- þrif og hreinlæti tengt heimilishaldi
- Heilbrigðir lífshættir og tengsl þeirra við heilsufar
- Þjálfun í að matreiða einfaldar uppskriftir
- Orsök algengustu slysa á heimilum og hvernig koma má í veg fyrir þau
- Umhverfis og endurvinnslu merki
- Endurvinnsla og flokkun á sorpi

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Heimilisfræðistofa
- Ýmis matvara
- Gott og gagnlegt I – Les og vinnubók
- Ljósrit frá kennara
- Veggspjöld og skýringarmyndir
- Kennslumyndbönd

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla fram á eftirfarandi hátt:

- Útskýring á þeim uppskriftum sem notaðar eru eða því verkefni sem á að vinna.
- Sýnikennsla í meðferð hráefna
- Verkefni unnin – verkleg eða bókleg
- þrif og frágangur
- Borðhald eða matvöru pakkað til að taka með heim
- Umræður

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni.

- Nemendur fá ítarlegar útskýringar, sýnikennslu og leiðsögn frá kennara í byrjun verks og meðan á verkinu stendur
- Nemendur fá leiðbeiningar sem henta þannig að þeir geti unnið út frá hæfni og getu
- Nemendur vinna verkefni ýmist einir eða í hóp og fá viðeigandi stuðning frá bæði kennara og samnemendum

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- Leiðsagnarmat.
- Símat

2.4.6 Hönnun og smíði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Lita á steina*
- *Segull á ísskáp*
- *Skartgripir úr þerlum*
- *Box undir liti*
- *Myndarammi*
- *Regnbogamnynd*
- *Snjókúla*
- *Stressbolti*
- *Mynd í glugga*
- *Stjörnukortamnynd*
- *Origami*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Lím, límband, borðar, litir og pennar*
- *Steinar*
- *þvottaklemmur og segull*
- *Bönd, trékúlur og þerlur*
- *Karton*
- *Glerkrukkur og glimmer*
- *Hrísgjróن og blöðrur*
- *Silkipappír og bókaplast*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Námsgreinir er kennd í smiðjum, 6 tímar á viku í 6 vikna lotum*
- *Kennt er inn í skólastofu*
- *Helstu kennsluaðferðir eru sýnikennsla og einstaklingskennsla*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Nemendur fá skýrari fyrirmæli og léttari verkefni*
- *Nemendu aðstoðaðir við vinnu – sýnikennsla maður á mann*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- *leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn*

- *notast er við fimm tákna við mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori*
- *skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum*

2.6 Náttúrugreinar

Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemenda í lok árgangs:

Náttúrugreinar - Verklag

Námsþáttur	5. bekkur
Geta til aðgerða	<ul style="list-style-type: none"> greint og sagt frá hvernig tækninotkun og sjálfvirkni getur aukið eða dregið úr lífsgæðum íbúa og umhverfi þeirra greint þarfir fólks í nánasta umhverfi sínu og tjáð hugmyndir sínar um lausnir rætt mikilvægi samvinnu í samstilltum aðgerðum sem varða eigið umhverfi tekið afstöðu til málefna sem varða heimabyggð með því að vega og meta ólíka kosti.
Nýsköpun og hagnýting þekkingar	<ul style="list-style-type: none"> fjallað um þekktar tækninýjungar eða vísindauppgötvanir og áhrif þeirra á atvinnuhætti og mannlif í heimabyggð, umhverfi og náttúru unnið undir leiðsögn í hópi eftir verkskiptri tímaáætlun við að hanna umhverfi, hlut eða kerfi fjallað um hvernig ólík hæfni nýtist í störfum nútímans.
Gildi og hlutverk vínsinda og tækni	<ul style="list-style-type: none"> gert sér grein fyrir mikilvægi gagna og líkana við að útskýra hluti og fyrirbæri lesið og skrifð um hugtök í náttúruvísindum útskýrt áhrif tækni og vínsinda á líf fólks tengt þekkingu og beitingu vinnubragða í náttúrufræðinámi við lausn annarra verkefna og útskýrt hugganleg áhrif nýjustu tækni og vínsinda á vísindalega þekkingu.
Vinnubrögð og færni í náttúrugreinum	<ul style="list-style-type: none"> framkvæmt og útskýrt einfaldar athuganir úti og inni hlustað á, metið og rætt hugmyndir annarra.
Efling ábyrgðar á umhverfinu	<ul style="list-style-type: none"> tekið eftir og rætt atriði í umhverfinu sínu, gert grein fyrir áhrifum þeirra á lífsgæði íbúa gert grein fyrir eigin lífssýn og skilningi á samspili náttúrunnar, mannsins og heilbrigði eigin líkama tekið þátt í að skoða, skilgreina og bæta eigið umhverfi og náttúru

Hæfniviðmið um viðfangsefni

Námsþáttur	5. bekkur
Að búa á jörðinni	<ul style="list-style-type: none"> útskýrt hvernig Ísland byggist upp, hvernig landslag þess og jarðvegur breytist rætt um hvernig ræktanlegt land er notað og ýmsar hliðar landnotkunar og verndunar gróðurs, lýst veðri í heimabyggð og loftslagi á Íslandi úskýrt innbyrðis afstöðu sólar og jarðar og hvernig hreyfing þeirra tengist árstíða- og dægraskiptum og því að tíminn líður lýst veðri í heimabyggð og loftslagi á Íslandi
Líffskilyrði manna	<ul style="list-style-type: none"> lýst helstu líffærakerfum mannlíkamans og starfsemi þeirra í grófum dráttum útskýrt líffskilyrði manna og helstu áhættuvalda í umhverfinu lýst samspili lífvera og lífvana þátta og tengt það hugmyndum manna um uppruna og þróun lífs á jörðu.

Náttúra Íslands	<ul style="list-style-type: none"> • lýst einkennum plantna og dýra, stöðu þeirra í náttúrunni, tengsl þeirra innbyrðis og við umhverfi sitt • lýst ólíkum vistkerfum á heimaslóð eða við Ísland • útskýrt hvernig aðlögun lífvera að umhverfinu gerir þær hæfari til að lifa af og fjölga sér
Heilbrigði umhverfisins	<ul style="list-style-type: none"> • gert grein fyrir notkun manna á auðlindum • gert grein fyrir og nefnt dæmi um efnabreytingar og hamskipti
Samspil vínsinda, tækni og þróunar í samféluginu	<ul style="list-style-type: none"> • bent á algeng efni á heimilum og í samféluginu, notkun þeirra og áhrif á heilsu manna og umhverfi • lýst bylgjuhreyfingum og rætt nýtingu hljóðs og ljóss í tækni og atvinnulíf • lýst áhrifum tækni á íslenskar atvinnugreinar

2.6.1 Náttúrufræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *upphafi lífs á jörðinni og þróun þess*
- *nokkur líffærakerfi fólki*
- *ljós og bylgjur*
- *tæknipróun og nýsköpun*
- *veður og ólík gróðurlendi á Íslandi*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Nátturulega I*
- *Ljósrituð verkefni*
- *Myndbönd*
- *Gagnvirk efní*
- *Netmiðlar*
- *Áhöld til að framkvæma tilraunir*
- *Snjalltæki*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Samlestur og umræðum*
- *Vinnubók*
- *Tilraunir*
- *Útikennsla*
- *Heimildavinna*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Samlestur eða notkun hljóðbóka fyrir nemendur með leserfiðleika.*
- *Val um framsetningu og skil á verkefnum*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- *leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn*
- *notast er við fimm tákna við mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori*
- *skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum*

2.7 Samfélagsgreinar

Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs:

Námsþáttur	5. bekkur
Reynsluheimur	<ul style="list-style-type: none"> • gert grein fyrir einkennum og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu og sögu landsins, breytilegrar menningar, trúar og lífsviðhorfa • greint samhengi heimabyggðar við umhverfi, sögu, menningu og félagsstarf • lýst náttúruferlum, sem hafa áhrif á land og gróður • notað kort og gröf til að afla sér upplýsinga • lýst margbreytileika helstu trúarbragða og lífsviðhorfa og áhrifum þeirra á líf fólks • gert sér grein fyrir margbreytileika fjölskyldna og margvíslegum hlutverkum innan þeirra
Hugarheimur	<ul style="list-style-type: none"> • lýst sjálfum sér og tekið dæmi um þætti sem hafa áhrif á sjálfsmynnd hans, svo sem úr nærsamfélagi, umhverfi og menningu • gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum
Félagsheimur	<ul style="list-style-type: none"> • sýnt sanngirni, sjálfstraust og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra • rætt um eigin athafnir og afleiðingar þeirra • rætt reglur í samskiptum fólks og tekið þátt í að setja sameiginlegar leikreglur með öðrum

2.7.1 Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Hugrún, sögu og samræðuæfingar*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Samlestur*
- *Vinna í vinnubók*
- *Umræður*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- *leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn*
- *notast er við fimm tákna við mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfnaðar þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori*
- *skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum*

2.6.2 Jafnrétti og lífsleikni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Viðfangsefni líðandi stundar rædd.*
- *Bekkarandinn, vináttan og góð samskipti, einelti.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Myndefni (t.d. Katla gamla, Vegurinn heima)*
- *Ljósrituð verkefni*

- *Hættu, gakktu, segðu frá*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Fyrirlestur*
- *Klípusögur*
- *Umræður*
- *Samvera á sal*
- *Milan - hæfniviðmið mílunnar eru úr fleiri námsgreinum en samfélagsfræði*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- *leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn*
- *notast er við fimm táknið mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori*
- *skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum*

2.7.3 *Landafræði, saga, og sam-/þjóðfélagsfræði*

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Landafræði og samfélagsfræði*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Ísland – hér búum við*
- *Leifur heppni: sögurammi*
- *Vefir*
- *Snjalltæki*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Fyrirlestur*
- *Einstaklingsvinna*
- *Hóþvinna*
- *Vinna í vinnubók*
- *Upplýsingaöflun*
- *Myndbönd*
- *Vettvangsferðir*
- *Gagnvirkт efni*
- *Snjalltæki*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- *leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn*
- *notast er við fimm tákni við mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori*
- *skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum*

2.8 Skólaíþróttir

Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs:

Námsþáttur	5. bekkur
Líkamsvitund, leikni og afkastageta	<ul style="list-style-type: none"> gert æfingar sem reyna á lofháð þol synt viðstöðulaust baksund, skriðsund og kafsum 8 m auk þess að stinga sér af bakka
Félagslegir þættir	<ul style="list-style-type: none"> sýnt virðingu og góða framkomu hvort sem leikur vinnst eða tapast. Jafnframt viðhaft jákvæð og árangursrík samskipti til að efla liðsanda
Heilsa og efling þekkingar	<ul style="list-style-type: none"> gert sér grein fyrir gildi heilbrigðs lífernis fyrir starfsemi líkamans og mikilvægi hreinlætis í tengslum við íþróttir og sundiðkun notað hugtök sem tengjast sundiðkun og íþróttum tekið þátt í glímu og ýmsum leikjum
Öryggis- og skipulagsreglur	<ul style="list-style-type: none"> gert sér grein fyrir mikilvægi öryggis- og umgengnisregla og tekið ákvarðanir á þeim grunni. Beitt helstu atriðum skyndihjálpar, endurlífgun og bjargað jafningja á sundi stutta sundleið

2.8. I Íþróttir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- **Grunnþættir líkams- og hreyfiþroska**
 - Líkamstaða og líkamsbeiting, samhæfing, styrkur, þol, hraði, jafnvægi, liðleiki
- **Rytmiskar leikfimiæfingar**
 - Með bolta, hringi, sippubönd, bönd, keilur,
 - án smááhalda
- **Áhaldafimleikar**
 - Hindranahlauð, gólfæfingar, stökk, sveiflur, klifur, róla sér, svifa um gangandi
- **Leikir**
 - Boltaleikir, hlaupa- og viðbragðsleikir, kraftleikir, leiknileikir, samvinnuleikir, hugmyndaleikir, ratleikir
- **Frjálsíþróttir**
 - Hlaup, stökk og köst
- **Dans**
 - Dansleikir
- **Sértækir námsþættir**
 - Norrænaskólahlaupið, gönguferðir, íþróttadagur, Gögum í skólann

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- **Áhöld í íþróttasal**
 - **Minni áhöld:** Boltar, gjarðir, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, léttar dýnur, liðabönd, vesti, mjúkir boltar, badminton flugur og spaðar, bandý boltar og kylfur, combi sett, keilur, skeiðklukkur, málband, spilastokkur, mottur
 - **Stærri áhöld:** Kistur, kubbar, hestar, kaðlar, slár, badminton uppiðstöður, blak uppiðstöður, mörk, körfur, bekkir, stærri dýnur, stökkbretti, boltagrindur, boltanet
- **Áhöld í skóla og á skólalóð**
 - **Minni áhöld:** Fótboltar, körfuboltar, skotboltar, snú snú bönd, sippubönd.
 - **Stærri áhöld:** Handboltamark, körfur, klifurkastali, rólur

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- **Kennsla í íþróttahúsi – Íþróttasalur**
- **Kennsla utanþúss – Skólalóð, nær umhverfi**

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- **Kennsluaðferðir** - Sýnikennsla, vettvangsferðir, endurtekningaráæfingar, námsleikir, verkstæðiskennsla (stöðvaþjálfun), áfangaþjálfun, stöðugt þjálfunarlag, spurnaraðferðir, þrautalausnir og þrautabrautir, hlutverkaleikir, hermileikir, leitaraðferðir, kannanir,

hópvinnubrögð, frásögn og sagnalist, sjónsköpun, hugarflug, leikræn tjáning, sviðsetning, söguðferð

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- Hreyfing og afkastageta
Stöðumat á líkamlegri færni
- Hegðun og atferli
 - Símatseyðublöð
 - Virkni
 - Fyrimæli og reglur
 - Áhugi og Viðhorf

b. Námshæfni:

- Útfærsla í höndum íþrótta og sundkennara skólans

6.8.2 Sund

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- **Bringusund**
 - Að nemandi hafi náð valdi á samsþili grunnhreyfinga.
 - Að nemandi geti synt bringusund.
- **Skólabaksund**
 - Að nemandi hafi náð valdi á samsþili grunnhreyfinga.
 - Að nemandi geti synt skólabaksund.
- **Skriðsund**
 - Að nemandi hafi náð valdi á samsþili grunnhreyfinga.
 - Að nemandi geti synt skriðsund
- **Baksund**
 - Að nemandi hafi náð valdi á samsþili grunnhreyfinga.
 - Að nemandi geti synt baksund
- **Flugsund - fótatök**
 - Að nemandi hafi náð valdi á samsþili grunnhreyfinga.
 - Að nemandi geti synt flugsundsþótatök með eða án hjálpartækja.
- **Stunga**
 - Að nemandi geti stungið sér úr kropstöðu af bakka

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- **Áhöld í sundlaug**
 - Kútar, stór bretti, lítil bretti, sundfit, flotholt af ýmsum gerðum, kafhringir, kafhlíð, gjarðir, dýnur, boltar.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- **Kennsla fer fram í**
 - Ásvallalaug
 - Unnið með sundkennsluleiðbeiningar í ákveðinn tíma til að styðja við nemendur til að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:
 - Við upphaf kennsluárs
 - Um mitt kennsluár
 - Við lok kennsluárs
 - Dagleg hreyfing borin saman milli tímabila
- **Heimanám (foreldrar)**
 - Nemendur eru hvattir til að stunda sund utan skólatíma og mæta þannig kröfum námsins.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- **Kennsluaðferðir**

- Sýnikennsla, endurtekning, leikir, þolþjálfun, þrautabraudur, hóþvinna, samvinna, sköpun

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Tækni og afkasta geta

- Hegðun og atferli

- Símatseyðublöð

- Virkni: nemandi tekur virkan þátt í tínum

- Fyrirmæli og reglur: Nemandi hlýðir fyrirmælum og fer eftir reglum

- Áhugi og Viðhorf: Nemandi sýnir kennslu áhuga og jákvætt viðhorf

- Námshæfni:

Útfærsla í höndum íþrótta og sundkennara skólans

2.9 Stærðfræði

Viðmið um námshæfni í stærðfræði

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok ágangs:

Námsþáttur	5. bekkur
Að geta spurt og svarað með stærðfræði	<ul style="list-style-type: none"> leyst stærðfræðiþrautir um viðfangsefni sem gefa tækifæri til að beita innsæi, eigin túlkun og framsetningu, byggða á fyrri reynslu og þekkingu sett fram, meðhöndlað, túlkað og greint einföld reiknilíkön, teikningar og myndrit sem tengjast umhverfi hans og daglegu lífi
Að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar	<ul style="list-style-type: none"> túlkað og notað einföld stærðfræðitákn, þar með talið breytur og einfaldar formúlur, túlkað milli táknumáls og daglegs máls sett sig inn í og tjáð sig, bæði munnlega og skriflega, um ólíkar leiðir við lausnir stærðfræðiverkefna valið og notað hentug verkfæri, þar með talin hlutbundin gögn, reiknirit, talnalínu, vasareikna og tölvur, til rannsókna á stærðfræðilegum viðfangsefnum.
Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar	<ul style="list-style-type: none"> rannsakað, sett fram á skipulegan hátt og rökrætt stærðfræðilega, með því m.a. að nota hlutbundin gögn, skráningu og upplýsingatækni lesið einfaldan, fræðilegan texta og notað upplýsingar, þar sem stærðfræðihugtök koma fyrir unnið í samvinnu við aðra að lausnum stærðfræðiverkefna, þar sem byggt er á ólíkum forsendum og hugmyndum nemenda
Tölur og reikningar	<ul style="list-style-type: none"> notað ræðar tölur, raðað þeim og boríð saman notað tugakerfisrithátt og sýnt að hann skilur sætiskerfi skráð hlutföll og brot á ólíka vegu og sýnt fram á að hann skilur sambandið milli almennra brota, tugabrota og prósentu reiknað á hlutbundinn og óhlutbundinn hátt með ræðum tölum leyst viðfangsefni sem sprottin eru úr daglegu lífi og umhverfi, með hugarreikningi, vasareikni, tölvuforritum og skriflegum útreikningum notað almenn brot, tugabrot og prósentur við útreikninga á daglegum viðfangsefnum
Rúmfraði og mælingar	<ul style="list-style-type: none"> rannsakað og greint tvívíð og þrívið form, teiknað einfaldar flatar- og þrívíddarmyndir, speglað, snúið og hliðrað flatarmyndum við rannsóknir á mynstrum sem þekja flötinn notað mælikvarða og einslögun í tengslum við teikningar, áætlað ummál, flatarmál og rúmmál í raunverulegum aðstæðum, rannsakað aðferðir til að reikna það áætlað og mælt horn, þyngd, tíma og hitastig með viðeigandi mælikvarða og dregið ályktanir af mælingunum tengt tölur og útreikninga við flatarmyndir og þrívíða hluti.
Tölfræði og líkindi	<ul style="list-style-type: none"> safnað og unnið úr gögnum, miðlað upplýsingum um þau, m.a. með töflum og myndritum gert einfaldar tölfræðirannsóknir og dregið einfaldar ályktanir af þeim, sótt gögn í gagnabanka, lesið, útskýrt og túlkað gögn og upplýsingar sem gefnar eru í töflum og myndritum,

2.9.1 Stærðfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *að geta spurt og svarað með stærðfræðinni,*
- *að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar,*
- *vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar,*
- *algebra,*
- *tölur og reikningur,*
- *rúmfræði og mælingar,*
- *tölfræði.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Stika Ia og Ib, nemendabók og æfingahæfti*
- *Viltu reyna eða aðrar aukabækur við hæfi hvers og eins*
- *Stærðfræðigögn, spil og fl.*
- *ljósritað efni*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *innlagnir*
- *hóþavinna*
- *samvinnunám*
- *einstaklingsnám*
- *hlutbundin vinna, þrautir, gagnvirkт efni*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Unnið eftir áætlunum þar sem fyrirfram er búið að aðlaga efnið að hverjum og einum.*
- *ítarefni*
- *sérkennsla*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- *leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn*
- *notast er við fimm tákni við mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori*
- *skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum*

2.10 Upplýsinga- og tæknimennt

Viðmið um námshæfni

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs:

Námsþáttur	5. bekkur
Vinnulag og vinnubrögð	<ul style="list-style-type: none"> nýtt sér mismunandi tæknibúnað á hagkvæman og fjölbreyttan hátt beitt réttri fingrasetningu nýtt upplýsingaver sér til gagns bæði í stýrðu námi og á eigin forsendum nýtt rafrænt námsefni á ýmsu formi í tengslum við vinnutækni, vinnulag og annað nám
Upplýsingaöflun og úrvinnsla	<ul style="list-style-type: none"> nýtt rafrænt og gagnvirkt námsefni á fjölbreyttan hátt
Tækni og búnaður	<ul style="list-style-type: none"> nýtt hugbúnað/forrit við myndvinnslu, gerð stuttmynda og hljóð- og tónvinnslu
Sköpun og miðlun	<ul style="list-style-type: none"> nýtt hugbúnað/forrit við miðlun þekkingar á skapandi og skyran hátt rætt og útskýrt á gagnrýninn hátt eigið upplýsinga- og miðlalæsi
Siðferði og öryggismál	<ul style="list-style-type: none"> farið eftir reglum um ábyrga netnotkun, er meðvitaður um siðferðislegt gildi þeirra og tekur ábyrgð á eigin samskiptum og gögnum á Neti- og netmiðlum.

2.10.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Læra að ná í bækur á bókasafninu og á flokkunarkerfi bókasafna
- Geta nýtt sér vefheima til upplýsingaöflunar
- Geta nýtt sér bækur til upplýsingaöflunar

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Bækur af söfnum
- Vefheimildir
- Meira sýslað á bókasafni - Vinnubók

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Skólastofu
 - Heimildaöflun
 - Yndislestur
- Skólabókasafn
 - Heimildaöflun

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Hljóðbækur
- Spjaldtölvur
- Bækur og texti við hæfi.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnt og þétt yfir veturinn
- notast er við fimm táknið mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori
- skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum

2.10.2 Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- ritvinnsluforrit
- myndvinnsluforrit
- smáforrit
- forritun
- heimildarvinna
- fingrasetning

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Tölvur
- Spjaldtölvur
- Kennsluforrit
- Vefir
- Smáforrit
- Ritvinnsluforrit
- Myndvinnsluforrit

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Sýnikennsla
- Innlögn
- Æfingar

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Sjálfsnám
- Upþgvötvunarnám

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- leiðsagnarmat, námsframvinda birt á Mentor jafnframt og þétt yfir veturinn
- notast er við fimm tákna við mat á hæfni: Hæfni ekki náð, þarfast þjálfunar, á góðri leið, hæfni náð og framúrskarandi, birtist á vitnisburðarblaði að vori
- skriflegar umsagnir fylgja með fögum eftir þörfum

